

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Pedagógia és Alkalmazott Didaktika Intézet
1.4 Szakterület	Természettudományok
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA) – licensz
1.6 Szak / Képesítés	Óvoda és elemi oktatás pedagógiája

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Tudományok és módszertana						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Szállassy Noémi						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Szállassy Noémi						
2.4 Tanulmányi év	2.	2.5 Félév	4.	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező szaktantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	5	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	3
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	154	melyből: 3.5 előadás	56	3.6 szeminárium/labor	42
A tanulmányi idő elosztása:					56 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					12
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					16
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	56				
3.8 A félév össz-óraszama	154				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	• Általános természettudományos alapfogalmak tudatos, adekvát használata

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• megfelelően felszerelt terem, számítógép, videoprojektor, tábla
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• átrendezhető szakterem, az audiovizuális kommunikáció különböző eszközeinek megléte: videoprojektor, CD-lejátszó, hangszórók.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	K1. Különböző életkori sajátossághoz képzési szinthez és célcsoportokhoz adaptált oktatási vagy nevelési programok tervezése K2. A sajátos óvodai és kisiskolai oktatási-nevelési folyamat kivitelezése K3. Az óvodások és kisiskolások tanulási tevékenységének, eredményeinek, fejlődési folyamatának értékelése
Transzverzális kompetenciák	

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	▪ Oktatási-nevelési és/vagy extracurriculáris tevékenységek változatos kivitelezésének kidolgozása ▪ Főbb tanulásmódszerek, a tanított tantárgyak sajátos tartalmainak és tantervének valamint a tantárgymódszertan sajátos szemléletmódjának azonosítása és elsajátítása ▪ Curriculáris normák, szttenderdek és követelmények érvényesítése a hivatalos iskolai dokumentumok elemzésében és értékelésében, vagy a saját tervezési tevékenység önértékelésében ▪ A szakmai, pszicho-pedagógiai és módszertani ismeretek felhasználása, értelmezése, feldolgozása és alkalmazása az oktatási-nevelési tevékenységek és didaktikai eszközök tervezésének teljes folyamatában ▪ Az óvodai és kisiskolai oktatási tevékenység különböző sajátos kontextusainak megfelelő nevelési erőforrás-típusok azonosítása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	▪ a környezeti nevelés fogalmának megértése és alapelveinek helyes alkalmazása ▪ a környezeti nevelés módszereinek elsajátítása ▪ természetismereti és drámapedagógiai játékok megismerése ▪ a környezetvédelmi jeles napok alkalmából elvégezhető tevékenységtípusok megismerése ▪ az iskolán kívüli tevékenységek ismerete (tábor, erdei iskola, erdei óvoda), a bemutatóhelyeken (állatkert, botanikus kert, múzeum) végezhető tevékenységek típusainak ismerete, rejtvények, feladatlapok, versenyek megtervezése és kivitelezése, kézműves technikák elsajátítása ▪ környezetkímélő és környezetvédő magatartás szabályainak ismerete ▪ az ismeretek gyakorlati alkalmazása

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A tudományok módszertana és a környezeti nevelés fogalma, eredete, a fenntarthatóság pedagógiája. Alapelvek, stílusok, követelmények és kívánalmak, szintek	Előadás, magyarázat	
2. Környezetismereti módszerek: megfigyelés, becslés,	Előadás, magyarázat	

mérés, kísérletezés, viszonyítás, vonatkoztatás		
3. Interaktív módszerek: játékos tevékenység, kísérletezés, drámapedagógia, projekt módszer	Előadás, magyarázat	
4. A környezeti nevelés formái: az óvodában, az általános és középiskolában, a szakkörön, a bemutatóhelyeken, a táborban, az erdei iskolában	Előadás, magyarázat	
5. Környezetvédelmi jeles napok és tevékenységtípusok bemutatása	Előadás, magyarázat, szemléltetés, oktatófilm	
6. Természetismereti játékok bemutatása és eljátszása, fogalomtár	Előadás, magyarázat, szemléltetés, játék	
7. Játék a természet kincseivel	Előadás, csoportmunka	
8. Az élősarok kialakításának szempontjai, felelős állattartás és növénygondozás, fajok ismertetése	Előadás, magyarázat, szemléltetés	
9. Kísérletek tervezése és kivitelezése, feladatlapok és rejtvények megszerkesztése	Előadás, magyarázat, szemléltetés	
10. Környezeti nevelés az iskola falain kívül (erdei iskola, tábor, témahét, témanap)	Előadás, magyarázat, beszélgetés, kooperatív munka	
11. Egészséges táplálkozás, környezetbarát vásárlási szokások. Belefoglalunk: hulladékok, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékok, ártalmatlanítás	Előadás, magyarázat, beszélgetés	
12. Környezeti nevelés az iskola falain kívül (erdei iskola, tábor, témahét, témanap) Energia paletta, megújuló források, energiatakarékosság	Előadás, magyarázat, szemléltetés, dokumentumelemzés, gyakorlás	
13. Térképtani ismeretek tanítása, , meteorológiai ismeretek tanítása, természeti naptár	Problematizálás, beszélgetés	
14. Algoritmusok alkalmazása az ismeretanyag feldolgozása során. Számítógép a környezeti nevelésben: multimédia és hálózati tanulás	Előadás, magyarázat, szemléltetés, gyakorlás, játék	

Könyvészet:

Adorján Rita: Magonc. Mecseki Erdészeti Rt. Pécs, 1998.

Agárdy Sándor: Erdei Iskola Tornyospálcán. Aqua. Budapest, 1993.

Kosztolányi Istvánné (szerk.): Az erdei iskola hasznos könyve. Erdei Iskola Alapítvány. Budapest, 2002.

Lehoczky János: Iskola a természetben, avagy a környezeti nevelés gyakorlata. RAABE. Budapest, 1999.

Nagy Zsuzsanna: Természetismereti játékgyűjtemény. Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért. 1998.

Réce füzetek 1–5. kötet. Alapítvány a Magyarországi Környezeti Nevelésért. Budapest.

Tárnics Munkacsoport: A fák világa. Erdei Iskola Alapítvány. Budapest, 2001.

Sallai R. Benedek: Zöld szemmel (Ötlettár környezeti neveléshez), Nimfea Természetvédelmi Egyesület, Szarvas,

1998

Tóth Mária: Alternatív stratégiák a környezeti nevelésben, Stúdium Kiadó, Kolozsvár, 1998

Joseph Cornell: kézenfogva gyerekekkel a természetben, Magyar Környezeti Nevelési Egyesület, Budapest, 1998

Dr. Lükő István. Bevezetés a környezeti nevelés pedagógiai és társadalmi kérdéseibe, Edutech Kiadó, Sopron, 1996

Dr. Lükő István: Ember-Technika-Környezet (Környezetpedagógiai és Környezetszociológiai Konferencia kiadványa), Edutech Kiadó, Sopron, 1996

F. Nagy Zsuzsanna: Természetismereti játékgyűjtemény, kiadta a Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány, Miskolc, 2001/13

Vásárhelyi Tamás és Viktor András: Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia
-alapvetés-, Magyar Környezeti Nevelési Egyesület Kiadó, 2003

8.2. Szeminárium:	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bemutakozás, ismerkedés, a feladatok megbeszélése	beszélgetés,	
2. Becslés és mérés az óvodában és általános iskolában. Feladatok, tevékenységek	beszélgetés,	
3. Egy projekt megtervezése és bemutatása (csoportmunka)	kiselőadás, csoportmunka	
4. Tevékenységtípusok, ötletek	kiselőadás, csoportmunka	
5. Egy jeles napi tevékenység megtervezése és annak bemutatása (csoportmunka)	kiselőadás, csoportmunka	
6. A játékokban szereplő fogalmak megbeszélése, pontosítása, a természettudományi folyamatok megtárgyalása	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
7. Természbábok, csuhébábák, levélkollázsok készítése, kövek festése	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
8. Egy akvárium vagy terrárium virtuális berendezése csoportmunkában, kísérletek tervezése és bemutatása	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
9. Egyszerűen kivitelezhető kísérletek bemutatása és megbeszélése	Kiselőadás, párosmunka	
10. Egy környezetismereti feladatlap összeállítása és bemutatása	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
11. Hasznos vásárlási tanácsok listájának az összeállítása, egy egyhetes erdei iskolai program megtervezése és bemutatása	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
12. Energia és víztakarékossági tanácsok összegyűjtése és bemutatása, feladatlapok	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
13. A terepasztal elkészítése és felhasználási lehetőségei	kiselőadás, beszélgetés, játék, csoportmunka	
14. Egy tetszőlegesen választott téma megtanítása algoritmusok alkalmazásával	Csoportmunka, kiselőadás	

Könyvészet

Agárdy Sándor: Erdei Iskola Tornyospálcán. Aqua. Budapest, 1993.

Bilku Rolandné – Galambos: Bakony-Városlőd. (Erdei Iskola Programfüzetek). Erdei Iskola Egyesület. Budapest, 1996

Dámné Erdei Gabriella: A környezetismeret-természetismeret tanításának módszertana, I-II kötet, Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen, 2005

Kosztolányi Istvánné (szerk.): Az erdei iskola hasznos könyve. Erdei Iskola Alapítvány. Budapest, 2002.

Lester R. Brown: A világ helyzete 2000 3. fejezet: Új háborúk a vízért. Föld Napja Alapítvány
 Rachel Carson: Néma tavasz (Katalizátor Iroda, 1994)
 Riedel M.: Volt rá energiánk, lesz rá energiánk. Gondolat Kiadó, Budapest, 1985.
 Tóth L.-Honti V.: Környezetkímélő energiaforrás: a szélmotor. Biofüzetek sorozat, Mezőgazdasági Kiadó, Budapest, 1987

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Alapvető természetismereti tájékozottság és olyan képességek kialakítása, amely később alapját képezheti az óvodai nevelésben és elemi oktató-nevelő tevékenység élményszerű, motiváló, hatékony gyakorlati alkalmazásának.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Természetismereti fogalmak és környezeti nevelési módszerek ismerete	Írásbeli vizsga	75%
	Tanítások és hospitálási jegy átlaga	Írásbeli vizsga	
10.5 Szeminárium / Labor	Kiselőadás megtartása, amelyen belül feladatok, csoportmunka, játékok összeállítása és alkalmazása a társakkal. Aktív részvétel a szemináriumokon	Folyamatos megfigyelés, a szemináriumi tevékenység elemzése, értékelése	25%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• szemináriumon való aktív részvétel (jelenlét – minimum 80%, szemináriumi kiselőadás megtartása, társak aktív bekapcsolása a szemináriumi tevékenységbe)			

Kitöltés dátuma

2012. 09. 17

Előadás felelőse

dr. Szállassy Noémi

Szeminárium felelőse

dr. Szállassy Noémi

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2012.10.01.

Intézetigazgató

dr. Demény Piroska